

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: V. P. Z., narozená X,
bytem X,
zastoupená: JUDr. Tomášem Plíhalem, advokátem,
sídlem Sedláčkova 212/11, 301 00 Plzeň,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963,
se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 10. 11. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2023, č. j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 10. 2023, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 27. 7. 2023, č. j. X se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce JUDr. Tomáše Plíhala, advokáta, se sídlem Sedláčkova 212/11, 301 00 Plzeň ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 4 719 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 27. 7. 2023, č. j. X správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně o invalidní důchod, pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon č. 155/1995 Sb.**). Podle lékařského posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň - sever ze dne 25. 7. 2023 nebyla žalobkyně shledána invalidní, jelikož se u ní nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní

stav.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 20. 10. 2023, č. j. X, kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že se v případě žalobkyně podle posudku lékaře ČSSZ ze dne 9. 10. 2023 jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který ve smyslu § 26 zákona č. 155/1995 Sb., omezuje fyzické schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti. Přesto nebyla žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí shledána lékařem ČSSZ invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole VI. (postižení nervové soustavy), položce 6a (demyelinizační postižení, roztroušená skleróza mozkomíšní, jiná degenerativní postižení CNS, minimální funkční postižení, bez hrubší poruchy funkce nebo malý neurologický nálezn, celková výkonnost a pohyblivost dotčena minimálně, lehká slabost nebo spasticita, lehká monoparéza, mírné poruchy chůze a snížení dosahu chůze, okohybné poruchy, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, EDSS 2-3), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 10 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu byla podle § 3 odst. 1 vyhlášky tato hodnota zvýšena o 10 procentních bodů, na celkových 20 %. Lékař ČSSZ po prostudování veškeré zdravotnické dokumentace dospěl k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je roztroušená skleróza, remitentně - relabující forma, od dubna 2022 v zavedené biologické léčbě, na které je stav stabilizovaný, stadium onemocnění EDSS 2,5. Lékař ČSSZ hodnotil zdravotní postižení žalobkyně na základě doložených odborných nálezů dle posudkového kritéria jako minimální funkční postižení, které je uvedeno v kapitole VI., položce 6a, vyhlášky, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 10 %. Pro další postižení zdravotního stavu lékař ČSSZ dále navýšil tuto hodnotu o 10 procentních bodů, na celkových 20 %. Lékařem ČSSZ bylo hodnoceno, že se u žalobkyně nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Lékař ČSSZ považoval toto konstatování při charakteru postižení a jeho trvání od ledna 2022, tedy déle než 1 rok, za posudkově nesprávné. Uznání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti však nemělo vliv na celkový posudkový závěr.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobkyně především v žalobě vyjádřila nesouhlas se závěrem, že pokles pracovní schopnosti činí pouze 20 %. Žalobkyně v této souvislosti předně namítá nepřezkoumatelnost posudku ze dne 9. 1. 2023 pro nedostatek důvodů. Tu spatřovala zejména v tom, že byl posudek vypracován, aniž by byla k posudkovému lékaři přizvána, tento ji osobně shlédl a mohl si učinit odpovídající představu o jejím zdravotním stavu, o jejích možnostech vykonávat pracovní činnosti a další aktivity. Nebyla zhodnocena celková výkonnost a pohyblivost žalobkyně a žalobkyní namítané zdravotní potíže, závěry učiněné na základě uvedeného posudku jsou dle názoru žalobkyně nesprávné, stejně jako následný odkaz na ustanovení, respektive přílohu (kapitolu přílohy) vyhlášky a stanovená míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Dále žalobkyně

poukázala na rozporné závěry posudků vypracovaných ve správním řízení vedeném ČSSZ, kdy v posudku ze dne 9. 10. 2023 bylo konstatováno, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, však ještě dle předcházejícího posudku o invaliditě ze dne 25. 7. 2023, se u žalobkyně o dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav jednat nemělo. Dále žalobkyně zdůraznila nezbytnost klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost posudků, avšak oba zmíněné posudky tyto náležitosti nesplňují. Dále žalobkyně namítala, že se žádný z posudků vypracovaných v rámci správního řízení o její žádosti o invalidní důchod nevypořádal se všemi tvrzenými zdravotními potížemi, popř. zcela povrchně a neúplně. Žalobkyně dále namítla, že se ČSSZ v rámci námitkového řízení a tedy v napadeném rozhodnutí vůbec nevypořádala se všemi námitkami. Na základě výše uvedeného žalobkyně soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí, eventuálně i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 15. 11. 2023 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba je důvodná.
8. K námitce žalobkyně, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a její pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněný se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4

Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24 „Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.“

11. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 2. 1. 2024 za účasti odborných lékařů z oboru neurologie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 20. 10. 2023 byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, (lhůta KLP) trvale. Vznik dne 14. 4. 2023 – neurologickým vyšetřením. Posudková komise MPSV dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace neurologa při jednání zjistila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je RS, RR forma, středně těžká motorická ataka (3/2023), EDSS 2,5. Dále nediferencovaná seronegativní spondylartropatie. Posudková komise MPSV nebyla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-sever ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že u žalobkyně se jedná o lehké funkční postižení, celková výkonnost omezena, pohyblivost zachována, chůze se sníženým dosahem (cca 500m), vyjádřeny základní příznaky nebo kombinace více lehčích příznaků (např. lehké parézy dvou končetin, lehké sfinkterové obtíže, okohybné poruchy), některé denní aktivity vykonávány s obtížemi nebo vykonávány s využitím kompenzačních mechanismů a prostředků, EDSS 4. Míru poklesu pracovní schopnosti Posudková komise MPSV zhodnotila 35% podle kapitoly VI, položky 6b vyhlášky. Na horní hranici taxace hodnoceno s ohledem na další postižení zdravotního stavu i s přihlédnutím k povolání. Dle Posudkové komise MPSV nelze hodnotit zdravotní stav žalobkyně dle stejné kapitoly, položky 6c, neboť se nejedná o středně těžké funkční postižení, pokles celkové výkonnosti při běžném zatížení, středně těžká porucha motoriky, chůze na kratší vzdálenost (cca 300 m), výrazné sfinkterové poruchy, podle rozsahu symptomatologie a funkčního postižení, některé denní aktivity omezeny, EDSS 5-6 či dle stejné kapitoly, položky 6d, neboť se nejedná o těžké funkční postižení, podstatné omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti (chůze 100 m, funkčně významná spasticita na dvou končetinách, ataxie, afektivní nebo kognitivní poruchy), některé denní aktivity podstatně omezeny. Nelze hodnotit rovněž dle stejné kapitoly, položky 6e, neboť se nejedná o zvlášť těžké funkční postižení, těžký pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, těžké poruchy motoriky (na úrovni těžkých paréz končetin), pohyblivost velmi obtížná, přesuny na velmi krátké vzdálenosti popř. odkázanost

na invalidní vozík, závažná afektivní nebo kognitivní porucha, denní aktivity těžce omezeny, EDSS více než 7. Z doložených lékařských nálezů nebylo možné dle Posudkové komise MPSV prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro aplikaci § 3 odstavce 1 vyhlášky. Nebyl shledán ani důvod pro aplikaci § 4 odstavce 1 vyhlášky. Celková míra ztráty poklesu pracovní schopnosti tak činila 35%. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobkyně dle Posudkové komise MPSV schopna práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách. Dále není schopna práce spojené se zvýšeným rizikem stresů, ve směnném provozu, ve velkém kolektivu, ve vynuceném tempu. Schopna práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně shledána invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č.155/1995 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Datum vzniku určila Posudková komise MPSV dnem neurologického vyšetření 14. 4. 2023. Stanovena platnost trvale vzhledem k charakteru postižení.

12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
13. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
14. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
15. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 27. 7. 2023, č. j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., neboť nebyla žalobkyně shledána invalidní, jelikož se u ní nejednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. V žalobou napadeném rozhodnutí sice byl u žalobkyně shledán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak ten dosahoval poklesu pracovní schopnosti žalobkyně

toliko ve výši 20 %. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 2. 1. 2024 má soud za prokázané, že žalobkyně byla invalidní pro invaliditu prvního stupně od 14. 4. 2023, tedy již ode dne, jenž předcházel vydání napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 27. 7. 2023, č. j. X rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (**výrok I. rozsudku**) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně odpovídal prvnímu stupni invalidity ode dne 14. 4. 2023, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila nejméně 35 %, nedosahovala však více než 49 %, avšak lékařem OSSZ nebyla žalobkyně shledána invalidní, neboť se u ní nemělo jednat o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a lékařem ČSSZ sice byl u žalobkyně shledán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak ten dosahoval poklesu pracovní schopnosti žalobkyně toliko ve výši 20 %.

16. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to od 14. 4. 2023, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s.

VI.

Náklady řízení

17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalobkyni, jež byla ve věci právně zastoupena, vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 4 719 Kč, které sestává v souladu s ust. § 7 bod 3 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu ze tří úkonů právní služby po 1 000 Kč podle § 11 advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení, návrh ve věci samé a písemné podání), tří režijních paušálů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, tj. celkem 900 Kč, DPH, jehož je právní zástupce žalobkyně plátcem podle sazby 21 % z částky 3 900 Kč ve výši 819 Kč. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalovaná stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 18. března 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

samosoudkyně